

Y wybodaeth ddiweddaraf ynglŷn â gadael yr Undeb

Y Pwyllgor Materion Allanol a Deddfwriaeth Ychwanegol | 22 Mai 2017

External Affairs and Additional Legislation Committee | 22 May 2017

Briff Ymchwil:

1. Cyflwyniad

Mae'r papur hwn yn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf am y datblygiadau sy'n berthnasol i Gymru o ran gadael yr Undeb Ewropeaidd. Mae'n cynnwys adrannau ar waith y Cynulliad a Llywodraeth Cymru; ar lefel yr UE; ar lefel y DU; yr Alban ac Iwerddon. Mae'n ymdrin â'r cyfnod rhwng 3 a 17 Mai, er y cyfeirir at ddigwyddiadau diweddarach lle y mae gwybodaeth ar gael ar adeg y drafftio terfynol.

2. Datblygiadau yng Nghymru

Cynulliad Cenedlaethol Cymru

Y Pwyllgor Materion Allanol a Deddfwriaeth Ychwanegol

Y Pwyllgor Materion Allanol a Deddfwriaeth Ychwanegol yw prif bwyllgor y Cynulliad ar gyfer cydgysylltu gweithgareddau'r Pwyllgorau sy'n gysylltiedig â gadael yr Undeb Ewropeaidd. Mae'r Pwyllgor wedi cwblhau ymchwiliad ar y Goblygiadau Posibl i Gymru wrth Adael yr Undeb Ewropeaidd.

Dyma sesiynau mwyaf diweddar ymchwiliad y Pwyllgor:

- 15 Mai: Clywodd y Pwyllgor dystiolaeth gan y Gynghrair Cymunedau Diwydiannol a'r Rhanbarthau Daneg fel rhan o'i ymchwiliad i Ddyfodol Polisi Rhanbarthol. Clywodd y Pwyllgor dystiolaeth hefyd gan yr Athro John Bell, Prifysgol Caergrawnt, yr Athro Paul Craig, Prifysgol Rhydychen a Dr Jo Hunt, Prifysgol Caerdydd fel rhan o'i ymchwiliad i Fil y Diddymu Mawr a chlywodd dystiolaeth gan y Gweinidog Cyllid a Llywodraeth Leol ar yr un mater.

Mae gwybodaeth reolaidd am waith y Pwyllgor Materion Allanol a Deddfwriaeth Ychwanegol i'w gweld ar flog y Cynulliad: <https://blogcynulliad.com/tag/ue/>.

Cyhoeddir blogiau'r Gwasanaeth Ymchwil ar [Pigion](#). Y blogiau diweddaraf am Brexit yw [Amcangyfrifo'r llinell amser ar gyfer deddfwriaeth Brexit, "Bil y Diddymu Mawr": Beth yw'r](#)

[goblygiadau?](#), a [Gadael yr Undeb Ewropeaidd: Beth fyddai goblygiadau masnachu o dan delerau "Sefydliad Masnach y Byd" i economi Cymru?](#).

Arall

Mae'r Pwyllgor Newid Hinsawdd, Amgylchedd a Materion Gwledig yn cynnal ymchwiliad i [Ardaloedd Morol Gwarchoddedig yng Nghymru](#), ac mae wedi cyhoeddi ei adroddiad [Dyfodol Polisiâu Amaethyddiaeth a Datblygu Gwledig yng Nghymru](#).

Mae'r Pwyllgor Cydraddoldeb, Llywodraeth Leol a Chymunedau yn cynnal yr ymchwiliad a ganlyn: [Sut beth fydd hawliau dynol yng Nghymru yn dilyn gadael yr Undeb Ewropeaidd?](#)

Mae 'Goblygiadau gadael yr UE ar y gweithlu meddygol' yn rhan benodol o gylch gorchwyl ymchwiliad cyfredol y Pwyllgor Iechyd, Gofal Cymdeithasol a Chwaraeon i [recriwtio meddygol](#).

Newyddion

2 Mai: [NFU Cymru yn lansio ei Maniffesto Etholiad Cyffredinol](#).

3 Mai: [UAC yn amlinellu blaenoriaethau amaethyddiaeth ym maniffesto'r etholiad cyffredinol](#).

5 Mai: [Etholiad Cyffredinol 2017 – CLA Cymru yn nodi blaenoriaethau gwledig ar gyfer Cymru](#).

3. Y diweddaraf o'r UE

Y Cyngor Ewropeaidd

4 Mai: [Sylwadau gan y Llywydd Donald Tusk ar ôl ei gyfarfod â Phrif Weinidog Norwy Erna Solberg](#).

17 Mai: Y Llywydd Tusk yn Senedd Ewrop ar Brexit: "[Time is of the essence here, and much is at stake](#)".

Y Comisiwn Ewropeaidd

3 Mai: [Cyfarwyddbau negodi drafft y Comisiwn Ewropeaidd ar gyfer trafodaethau Erthygl 50 gyda'r Deyrnas Unedig](#).

3 Mai: [Y Comisiwn Ewropeaidd yn cymryd cam nesaf ym mhroses Erthygl 50 drwy argymhell cyfarwyddbau negodi drafft](#).

3 Mai: [Araith gan Michel Barnier](#) yn y gynhadledd i'r wasg ar fabwysiadu argymhelliad y Comisiwn ar y cyfarwyddbau negodi drafft.

5 Mai: Araith gan Michel Barnier yn Seithfed Cynhadledd 'State of the Union', Athrofa Prifysgol Ewropeaidd – siaradodd am [Ddiogelu Hawliau Dinasyddion yn y Trafodaethau â'r DU](#).

10 Mai: [Y Comisiwn yn lansio myfyrdod ar harneisio globaleiddio](#) .

11 Mai: [Rhagolwg Economaidd y Gwanwyn. Rhagolwg y DU.](#)

11 Mai: [Araith gan Michel Barnier yn Nhai'r Oireachtas, Dilyn.](#)

17 Mai: [Araith gan y Llywydd Juncker yn sesiwn lawn Senedd Ewrop](#) ar gasgliadau'r Cyngor Ewropeaidd Arbennig (Erthygl 50) ar 29 Ebrill 2017.

17 Mai: Tor cyfraith mis Mai – y Comisiwn yn galw ar y DU i [drosi rheolau newydd ar gyhoch hamdden a'u injan](#), ac mae'r Comisiwn wedi agor achos o dor cyfraith yn erbyn 14 o Aelod-wladwriaethau (gan gynnwys y DU) am [fethu â rhoi gwybod am weithredu sawl rheol gwastraff yr UE.](#)

Senedd Ewrop

3 Mai: [Cysylltiadau EU–NATO: dadl gydag Ysgrifennydd Cyffredin NATO Stoltenberg.](#)

3 Mai: [ASEau y Pwyllgor yn croesawu cydweithrediad EU–NATO.](#)

5 Mai: [Disgwyliadau mawr: Ewropeaid yn datgelu beth yr hoffent yr UE wneud mwy ohono .](#)

9 Mai: [Dyfodol yr UE: harneisio globaleiddio.](#)

11 Mai: [Gadael yr Undeb Ewropeaidd: ASEau am i'r UE a'r DU ofalu am hawliau dinasyddion yn gyntaf.](#)

16 Mai: [ASEau am ddiogelu dinasyddion rhag effeithiau negyddol globaleiddio.](#)

17 Mai: [ASEau yn croesawu undod ar Brexit ac yn galw am ddiwygio'r UE](#) – ASEau yn trafod y canllawiau ar gyfer y trafodaethau â'r DU a'r telerau gadael, a fabwysiadwyd gan Uwchgynhadledd yr UE ym mis Ebrill, gyda Llywydd y Cyngor Ewropeaidd, Donald Tusk a'r Comisiwn.

17 Mai: [Mae UE cryf ac unedig yn hanfodol i gael Cenhedloedd Unedig cryf](#) – António Guterres, Ysgrifennydd Cyffredinol y Cenhedloedd Unedig.

Newyddion Ewropeaidd

5 Mai: [Yr UE yn mapio cynllun am gylchoedd 4 wythnos o sgysiau ar Brexit.](#) (Politico)

11 Mai: [Addewid Iwerddon Michel Barnier.](#) (Politico)

12 Mai: [Tony Blair yng nghyfarfod EPP yn Wicklow ar Brexit.](#) (Politico)

16 Mai: (Llys Cyfiawnder yr Undeb Ewropeaidd) [Ni all y cytundeb masnach rydd gyda Singapore, yn ei ffurf bresennol, gael ei benderfynu gan yr Undeb Ewropeaidd ar ben ei hun](#) – mae'r cytundeb wedi'i rannu â'r aelod-wladwriaethau ym maes buddsoddi tramor anuniongyrchol (buddsoddiadau 'portffolio' a wneir heb unrhyw fwriad i ddylanwadu ar reoli'r gwaith) a'r weithdrefn sy'n llywodraethu'r setliad anghydfod rhwng buddsoddwyr a Gwladwriaethau. Roedd y DU wedi ymuno â'r rhan fwyaf o aelod-wladwriaethau wrth ddweud na all yr UE ar ben ei hun benderfynu ar y cytundeb.

16 Mai: [Dyfarniad llys yn gwneud Brexit yn anoddach. Neu'n haws.](#) (Erthygl yn y Politico ar ddyfarniad cytundeb masnach Singapore heddiw)

4. Datblygiadau yn y DU

Llywodraeth y DU

7 Mai: [Gwlad Prif Weinidog Prydain ag Arlywydd newydd Ffrainc, Macron.](#)

Tŷ'r Cyffredin

Dau Dŷ 'r Senedd ar doriad tan yr Etholiad Cyffredinol.

Tŷ'r Arglwyddi

Mae Pwyllgor Undeb Ewropeaidd Tŷ'r Arglwyddi a'i chwe is-bwyllgor yn cynnal "[cyfres gydgyssylltiedig o ymholiadau](#) ar y materion allweddol a fydd yn codi yn y trafodaethau sydd i ddod ar adael yr Undeb Ewropeaidd".

3 Mai: Cyhoeddodd Is-bwyllgor Ynni a'r Amgylchedd yr UE ei [adroddiad Brexit: amaethyddiaeth](#), yn enwedig ar y [goblygiadau o adael Polisi Amaethyddol Cyffredin yr UE a'r Farchnad Sengl](#).

Newyddion

15 Mai: [Busnesau yn Paratoi i Dorri Cysylltiadau'r Gadwyn Gyflenwi Rhwng y DU a'r UE i Osgoi Tariffau Brexit](#) (Sefydliad Siartredig Caffael a Chyflenwi).

5. Yr Alban

Senedd yr Alban

11 Mai: Cynhaliodd y Pwyllgor Diwylliant, Twristiaeth, Ewrop a Chysylltiadau Allanol sesiwn dystiolaeth gyda'r [Gweinidog ar gyfer Trafodaethau'r DU ar Le'r Alban yn Ewrop](#), Michael Russell MSP.

Llywodraeth yr Alban

3 Mai: [Diwygio'r PAC](#) – Ysgrifennydd Materion Gwledig yn gosod syniadau.

6. Y cysylltiadau rhwng y DU ac Iwerddon

2 Mai: Cyhoeddi [Iwerddon a'r trafodaethau ar y DU yn gadael yr Undeb Ewropeaidd](#).

9 Mai: Arweiniodd y Taoiseach ddadl ar [Iwerddon a Thrafodaethau ar y DU yn gadael yr UE](#).

11 Mai: [Cyfnewid barn gyda Mr Michel Barnier](#), Prif Drafodwr y Tasglu ar gyfer Paratoi a Chynnal Trafodaethau â'r Deyrnas Unedig.

7. Adroddiadau eraill a gyhoeddwyd

Tŷ 'r Cyffredin

[Llinell amser Brexit: digwyddiadau yn arwain at y DU yn gadael yr Undeb Ewropeaidd.](#)

[Deddfu ar gyfer Brexit: Bil y Diddymu Mawr.](#)

Arall

[Cymryd rheolaeth yn ôl dros bolisi masnach](#) (Institute for Government)

[Canlyniad cyfarfod arbennig y Cyngor Ewropeaidd \(Erthygl 50\) ar 29 Ebrill 2017](#) (Gwasanaeth Ymchwil Senedd Ewrop)

[Gweithredu Brexit: Mewnfudo](#) (Institute for Government)